

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**

**Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΣΤΗΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ:**

**ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ,
ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ**

1. Εισαγωγή

Η ελληνική κοινωνία και ιδιαίτερα οι γενιές των νέων, βρίσκονται αντιμέτωπες με θεμελιακές προκλήσεις και ανακατατάξεις στο διεθνές πεδίο, που καθιστούν επιλογές στρατηγικού χαρακτήρα επιτακτικές .

Η κατάργηση των προστατευτικών συνόρων για το εμπόριο, τις επενδύσεις και γενικότερα την κίνηση κεφαλαίων, καθώς και η αλματώδης προώθηση και αξιοποίηση της τεχνολογικής αλλαγής στις παραγωγικές αλλά και σε πολλές κοινωνικές διαδικασίες, οδηγούν σε νέες μορφές ανταγωνισμού, με σοβαρές επιπτώσεις στην ανάπτυξη, την απασχόληση, την ποιότητα ζωής και την κοινωνική οργάνωση.

Οι εξελίξεις αυτές μέχρι στιγμής φαίνεται να ανατρέπουν παλαιότερες ισορροπίες μεταξύ παραγωγής, απασχόλησης και κοινωνικής οργάνωσης και να οδηγούν σε απελευθέρωση σημαντικού αριθμού θέσεων εργασίας, με αποτέλεσμα τη διόγκωση της ανεργίας. Οι διαδικασίες αναδιάρθρωσης και μετασχηματισμού, που συντελούνται με αλματώδεις ρυθμούς σε παγκόσμιο επίπεδο, φαίνεται να πλήττουν ιδιαίτερα αυτές τις παραγωγικές δραστηριότητες, που βασίζονται σε φθηνή και ανειδίκευτη εργασία.

Η ταχύτατη ανάπτυξη των τεχνολογιών, ιδιαίτερα των τεχνολογιών της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών θέτουν και για τη χώρα μας ζητήματα κρίσιμων επιλογών, που απαιτούν ολοκληρωμένη θεώρηση και συνολικότερες εκτιμήσεις για το μέλλον της κοινωνίας, των νέων, των εργαζόμενων γενικότερα.

Η κοινωνία μας, όπως και άλλες κοινωνίες, υφίσταται άμεσα τον αντίκτυπο των εξελίξεων αυτών, από τον καταναγκασμό των οποίων δεν μπορεί να ξεφύγει. Ωστόσο, οι τεχνολογικές αυτές αλλαγές δημιουργούν ταυτόχρονα νέες ευκαιρίες για την απασχόληση, την ανάπτυξη, την ποιότητα ζωής μας, που πρέπει να αξιοποιήσουμε.

Διαφαίνεται μια όξυνση σε εκείνες τις δραστηριότητες όπου η εισαγωγή της τεχνολογίας αντικαθιστά τον άνθρωπο και ελλοιώνει την απασχόληση στην παραγωγή. Αυτό το φαινόμενο δεν μπορεί να καταπολεμηθεί άμεσα: Ο διεθνής ανταγωνισμός συνεπάγεται ότι η καθυστέρηση της εισαγωγής νέας τεχνολογίας όχι μόνο δεν διαφυλλάσσει τις θέσεις που θα χάνονταν αλλά εκθέτει σε κίνδυνο ακόμη και τις θέσεις καλά αμειβόμενης εργασίας που προς το παρόν παραμένουν.

Ταυτόχρονα οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν ευκαιρίες για αύξηση της παραγωγής και των υπηρεσιών, όταν αυτή συνδυάζεται με τη δημιουργία και το άνοιγμα νέων αγορών σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες. Είναι μια ευκαιρία για σημαντική αύξηση νέων και καλά αμειβόμενων θέσεων εργασίας που αξιοποιούν τις νέες τεχνολογικές δυνατότητες.

Οι κοινωνίες που θα πετύχουν να αξιοποιήσουν τα νέα εργαλεία παραγωγής, μπορούν να περιορίσουν τις αρνητικές συνέπειες της ανεργίας, της στασιμότητας,

της υποβάθμισης και να βελτιώσουν τη θέση τους στο διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον.

Στη νέα κατανομή ρόλων τα μεγαλύτερα οφέλη θα έχουν οι πρωτοπόροι. Αυτοί θα διαθέτουν περισσότερο χρόνο προσαρμογής, αυτοί θα μπορούν να συμμετάσχουν στη διαμόρφωση των νέων κανόνων του παιχνιδιού και συνεπώς αυτοί θα εισπράξουν δυσανάλογα σημαντικό τμήμα των συνολικών οφελών.

Χρειάζεται συνεπώς δράση για να μετατρέψουμε τον κίνδυνο της τεχνολογικής ανεργίας σε ευκαιρία για πλήρη απασχόληση. Αυτή η δράση βασίζεται σε μια νέα υποδομή για την ανάπτυξη του εμπορίου και της βιομηχανίας. Αυτή είναι η υποδομή της πληροφορίας. Η υποδομή αυτή αποτελεί την κινητήρια δύναμη της νέας τεχνολογικής επανάστασης όπως ο σιδηρόδρομος, ο άνθρακας και ο χάλυβας ήταν οι κινητήριες δυνάμεις της βιομηχανικής επανάστασης του περασμένου αιώνα. Αυτή η υποδομή:

- Δίδει την δυνατότητα για αναβάθμιση των βιομηχανιών, και επιχειρήσεων γενικότερα, ως προς την προστιθέμενη αξία που προσφέρουν.
- Δίδει την δυνατότητα δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης σε νέες ή και σε υφιστάμενες βιομηχανίες και υπηρεσίες στο Ελληνικό και διεθνές επίπεδο.
- Δίδει την δυνατότητα ισχυρών διασυνδέσεων με τις νέες διεθνείς αγορές για την διάθεση των αγαθών και υπηρεσιών αξιοποιώντας το σημαντικότερο εθνικό κεφάλαιο: το μορφωμένο και εφευρετικό ανθρώπινο μας δυναμικό.
- Δίδει την δυνατότητα για σημαντικές βελτιώσεις στην ποιότητα ζωής, στις εργασιακές σχέσεις και στο κοινωνικό περιβάλλον.

Η επιλογή που έχουμε μπροστά μας συνίσταται στην πρόκριση ενός νέου αναπτυξιακού προτύπου, την προσαρμογή μας και την αξιοποίηση των νέων και δυναμικών κανόνων του παιχνιδιού οι οποίοι θα μπορούν να εγγυηθούν την επιτυχή ανταπόκριση της Ελλάδας κατά τις πρώτες δεκαετίες του εικοστού πρώτου αιώνα.

Η γρήγορη αξιοποίηση της νέας υποδομής της πληροφορίας δίνει την δυνατότητα στην Ελλάδα να παγιώσει ένα ρόλο πόλου έλξης στα Βαλκάνια και στην Μέση Ανατολή. Οποιαδήποτε καθυστέρηση στην δημιουργία της θα μας καταδίκασε σε μόνιμη υστέρηση στο διεθνές ανταγωνιστικό πλαίσιο. Η δημιουργία της νέας υποδομής είναι συνεπώς ένα επείγον εγχείρημα με άμεσες ανάγκες δράσης. Είναι ταυτόχρονα μακροπρόθεσμο έργο που πρέπει να διέπεται από ξεκάθαρους στόχους. Αυτοί οι στόχοι θα εξασφαλίσουν την συνοχή των ενεργειών μας με γνώμονα την ευημερία του τόπου.

Οι στόχοι που δίδονται εδώ είναι εφικτοί και αποτελεσματικοί, ενώ ταυτόχρονα το πλαίσιο εφαρμογής τους είναι πλατιάς αποδοχής. Δεν έχουμε παρά να τους επιδιώξουμε.

2. Η Κοινωνία της Πληροφορίας και η Υποδομή της

Την τελευταία δεκαετία σημαντική τεχνολογική πρόοδος αφορά στη δημιουργία δικτύων σε τεχνολογικό, παραγωγικό και κοινωνικό επίπεδο. Μετά την επανάσταση που έφερε η τεχνολογία των υπολογιστών δημιουργώντας μικρές υπολογιστικές μονάδες, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε κάθε σπίτι ή θέση εργασίας, η δημιουργία δικτύων ηλεκτρονικών υπολογιστών φέρνει μία νέα επανάσταση στο τρόπο επικοινωνίας και μετάδοσης πληροφορίας σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Οι δυνατότητες που παρέχουν τα δίκτυα πληροφορικής είναι τεράστιες, διαπίστωση που έχει πλήρως υιοθετηθεί από τις ανεπτυγμένες χώρες. Στην Ευρώπη, στις ΗΠΑ και στην Απω Ανατολή οι χώρες αυτές, κινούνται ταχύτατα προς την κατεύθυνση της "κοινωνίας της πληροφορίας", προχωρούν με γοργό ρυθμό στον εκσυγχρονισμό και στην επέκταση της ήδη υπάρχουσας υποδομής.

Η χώρα μας έχει υψηλό κόστος σύνδεσης με τα Ευρωπαϊκά Κέντρα απόφασης. Συνεπώς, τα προβλήματα απομόνωσης από κέντρα αποφάσεων που απορρέουν από την γεωγραφική της θέση εντείνονται. Για την Ελλάδα θέματα πληροφόρησης/ενημέρωσης είναι ζωτικής σημασίας, αφού από αυτά εξαρτάται ένα αποφασιστικής σημασίας ανταγωνιστικό μειονέκτημα. Αν αυτά τα προβλήματα λυθούν ικανοποιητικά, θα ενισχυθούν παραγωγικές δυνάμεις που θα μας φέρουν στην πρώτη γραμμή της τεχνολογικής, οικονομικής αλλά και κοινωνικής ανάπτυξης.

Ένα δίκτυο πληροφορικής υποδομής περιλαμβάνει όλες εκείνες τις απαραίτητες εγκαταστάσεις, που μεταφέρουν, αποθηκεύουν, επεξεργάζονται και παρουσιάζουν πληροφορίες σε μορφές όπως ψηφιακά δεδομένα, ήχο, φωνή, εικόνα κ.α. Σε τέτοιο δίκτυο συνδέονται υπολογιστές στο σπίτι ή στο χώρο δουλειάς, τηλεοράσεις, τηλέφωνα και άλλες συσκευές που θα παρέχουν πληροφόρηση και πολλές υπηρεσίες στους χρήστες τους. Θα υπάρχει και η δυνατότητα να λαμβάνονται μηνύματα από τους χρήστες και να διαβιβάζονται σε άλλους συμμετέχοντες στο δίκτυο. Οι δυνατότητες της τεχνολογίας ήδη δημιουργούν νέα προϊόντα και νέες δυναμικές αγορές.

Ιδιαίτερη προσπάθεια θα επικεντρωθεί στη σύνδεση μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο δίκτυο αυτό, ώστε να διευκολυνθεί η βιομηχανική και εμπορική τους δραστηριότητα στον ελληνικό χώρο, αλλά και στη Βαλκανική, στη Κύπρο και Μέση Ανατολή, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και γενικότερα στις διεθνείς αγορές. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στην περιφέρεια (παραμεθόριες, νησιά, κλπ.), όπου τα οφέλη διασύνδεσης είναι άμεσα.

3. Ορόσημα

Για να πετύχουμε την αντιστροφή της τάσης προς την ανεργία με την καλύτερη εκμετάλλευση των νέων τεχνολογιών, και συγκεκριμένα με την δημιουργία μιας κατάλληλης υποδομής της πληροφορίας, χρειαζόμαστε οράματα πού:

Είναι φιλόδοξα αλλά εφικτά, η πραγματοποίηση τους ωφελεί πολίτες και επιχειρήσεις και η ωφέλεια πού προκύπτει από την επίτευξή τους συμβάλλει σημαντικά στην ευημερία του τόπου.

Βάζουμε τέσσερα καθοδηγητικά ορόσημα μπροστά μας:

1. **Να περιορίσουμε το χάσμα ανάμεσα σε εμάς και τους εταίρους μας στη χρήση ανεπτυγμένης σύγχρονης υποδομής της πληροφορίας στα επόμενα δέκα (10) χρόνια.**

Η βέλτιστη χρήση της υποδομής της πληροφορίας, αν και ταχύτατα αναπτυσσόμενη, είναι στα σπάργανα της σε όλη την Ευρώπη. Η κοινωνία της πληροφορίας σχηματίζεται διαρκώς σε όλο τον κόσμο και υπάρχει ακόμα καιρός να διατυπώσουμε την στρατηγική μας συνδυάζοντας την ανάπτυξη των δικτύων με την προώθηση της κατάλληλης χρήσης τους.

2. **Σημαντικό τμήμα των Ελληνικών επιχειρήσεων να έχει την δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στις αγορές πού συνδέονται με την υποδομή της πληροφορίας μέσα σε δεκαπέντε (15) χρόνια.**

Χωρίς τέτοια πρόσβαση, η ανταγωνιστικότητα των Ελληνικών επιχειρήσεων θα υποφέρει καθώς διεθνείς αγορές θα εξυπηρετούνται ολοένα και περισσότερο από εκείνες τις επιχειρήσεις πού είναι συνδεδεμένες με το αναπτυσσόμενο διεθνές δίκτυο. Χρονική προτεραιότητα θα δοθεί στην δυνατότητα σύνδεσης των βιομηχανικών και εμπορικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε όλες τις περιοχές της χώρας.

3. **Όλο και περισσότερες οικογενειακές μονάδες να έχουν την δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στην υποδομή της πληροφορίας μέσα σε δεκαπέντε (15) χρόνια.**

Η υποδομή της πληροφορίας επηρεάζει τον ιδιώτη ως πολίτη και ως καταναλωτή. Ως πολίτης ωφελείται από το δίκτυο με καλύτερη εξυπηρέτηση, ενημέρωση και ποιότητα ζωής. Ως καταναλωτής προσδιορίζει την εσωτερική αγορά του τόπου και η προώθησή του ως χρήστη της νέας υποδομής προωθεί τις τοπικές επιχειρήσεις, συμβάλλοντας στην δημιουργία θέσεων εργασίας.

4. **Τα μεγαλύτερο τμήμα των συναλλαγών με τον δημόσιο τομέα να μπορούν να γίνουν ηλεκτρονικά μέσα σε δεκαπέντε (15) χρόνια.**

Το μεγαλύτερο ποσοστό των συναλλαγών με τον δημόσιο τομέα δεν χρειάζεται προσωπική επαφή και μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά περιορίζοντας δραστικά την γραφειοκρατία. Αυτό πρέπει να γίνει σταδιακά ώστε να μπορέσουν να αποκτηθούν κατάλληλες συνήθειες από το κοινό και από τους κρατικούς λειτουργούς.

Η κοινωνία της πληροφορίας και η υψηλή τεχνολογία αποτελούν ίσως για την πλειοψηφία σήμερα κλειστό βιβλίο, θα είναι όμως καθημερινότητα για τις νέες γενιές. Για τον λόγο αυτό το απώτατο χρονικό όριο των στόχων πρέπει να ορισθεί έτσι ώστε να αφήνει χρόνο για *πλήρη* εκπαιδευτική πορεία με τα νέα δεδομένα και απόλυτη εξοικείωση με την κοινωνία της πληροφορίας. Το ορόσημο της μιας γενιάς είναι εφικτό αν παρθούν κατάλληλα μέτρα *τώρα*, αφού καλύπτεται ο χρόνος πλήρους σχολικής εκπαίδευσης αυτών που θα εισέρχονται τότε στην αγορά εργασίας.

Η απόδοση και τα οφέλη αυτού του έργου θα προκύπτουν συνεχώς καθώς αυτό εκτελείται.

- Ήδη υφίστανται ή βρίσκονται σε εκτέλεση σημαντικά έργα, τα οποία με τον κατάλληλο συντονισμό θα αποτελέσουν τμήματα της νέας πληροφοριακής υποδομής (όπως καλώδια οπτικών ινών από τον ΟΤΕ, εισαγωγή πληροφορικής στην εκπαίδευση, κ.ά).
- Η ύπαρξη αναξιοποίητου επιστημονικού δυναμικού, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό θα δώσει την δυνατότητα αποτελεσματικής αξιοποίησης των τεχνολογικών αλλαγών που προωθούνται.
- Το μικρό σχετικά μέγεθος της βιομηχανικής παραγωγής σημαίνει ότι η απαξίωση δυναμικού που οδηγεί αρχικά σε απώλειες θέσεων εργασίας θα είναι σε σχέση με άλλες χώρες περιορισμένη. Το ισοζύγιο μεταξύ θετικών και αρνητικών επιπτώσεων στην απασχόληση αναμένεται, συνεπώς, πιο ευνοϊκό στην περίπτωση της Ελληνικής προσπάθειας παρά αλλού στην Ευρώπη. Τα κοινωνικά προβλήματα, αν και υπαρκτά θα είναι κατ' αναλογία μικρότερα.
- Στο πεδίο της παροχής υπηρεσιών, στο οποίο η χώρα διαθέτει σχετικά ισχυρά πλεονεκτήματα διαμορφώνονται συνθήκες επέκτασης της παραγωγής και των θέσεων εργασίας παρ' όλες τις σοβαρές τάσεις αναδιάρθρωσης.

4.Περιοχές Δράσης

Για να επιτευχθούν οι στόχοι που βάζουμε, χρειάζονται δράσεις ταυτόχρονα σε τρία επίπεδα:

- Δημιουργία **Δικτύων**
- Αξιοποίηση και **χρήση** Δικτύων (Δημιουργία / Διάθεση περιεχομένου)
- Δημιουργία **μέσων πρόσβασης** στο δίκτυο.

Τα τρία επίπεδα αυτά συνδέονται άμεσα μεταξύ τους :

- Τα δίκτυα απαιτούν την ανάπτυξη εφαρμογών με περιεχόμενο που δημιουργεί νέες αγορές.
- Οι εφαρμογές για να φτάσουν στον χρήστη χρειάζονται ταχεία και υψηλής ποιότητας επικοινωνία μέσω δικτύων.
- Τα δίκτυα και οι εφαρμογές απαιτούν τη διαθεσιμότητα εξελιγμένων μέσων πρόσβασης.

Αν οι "λεωφόροι πληροφόρησης" είναι τα δίκτυα, πρέπει παράλληλα με την κατασκευή των λεωφόρων να γίνει μέριμνα για ικανό αριθμό οχημάτων που θα τις αξιοποιούν, για την εκπαίδευση οδηγών, για την εξέλιξη ενός Κώδικα Κυκλοφορίας. Η πρόοδος στην Κοινωνία της Πληροφορίας προϋποθέτει απαντήσεις ταυτόχρονα και στα τρία επίπεδα.

Τα Δίκτυα.

Η σημαντική αύξηση και αναβάθμιση των υπάρχοντων δικτύων πρέπει να είναι ένας από τους πλέον επείγοντες στόχους. Στον σχεδιασμό ενός εθνικού δικτύου, καθώς και στον σχεδιασμό της σύνδεσής του με το διεθνές δίκτυο θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπ' όψιν οι ανάγκες για ανταγωνιστική και αυτοδύναμη οργάνωση των αγορών, ευελιξία ώστε το όλο δίκτυο να λειτουργεί βέλτιστα ανεξάρτητα από τοπικές ανωμαλίες ή βλάβες και διαθεσιμότητα σε όλες τις περιοχές της χώρας.

- Η ανάγκη για ανταγωνιστική και αυτοδύναμη οργάνωση αγορών συνδυάζεται με την ανάγκη για διαθεσιμότητα υπαγορεύοντας την αύξηση του δικτύου οποτεδήποτε παρουσιάζονται οικονομικά συμφέρουσες ευκαιρίες. Ετσι, θα ήταν λογικό και επιθυμητό, κάθε φορά που ένα έργο άλλης υποδομής (φυσικό αέριο, δίκτυα ύδρευσης ή αποχέτευσης, ηλεκτρικές διασυνδέσεις, σιδηρόδρομος, μετρό κλπ) συνδέει δύο τόπους, να συνδυάζεται με την ταυτόχρονη καλωδίωση για το δίκτυο της πληροφορίας.
- Η ανάγκη για ευελιξία συνδυάζεται με την ανάγκη για διαθεσιμότητα υπαγορεύοντας την γεωμετρία του δικτύου. Τουλάχιστον δύο συνδέσεις με το εξωτερικό της χώρας είναι απαραίτητες, καθώς και μία γεωμετρία στο εσωτερικό που να επιτρέπει εναλλακτικές διόδους ανάμεσα σε κόμβους του δικτύου.

- Όπως και η τηλεφωνία και άλλες υπηρεσίες τα δίκτυα της πληροφορίας πρέπει να μπορούν να διεισδύσουν προοδευτικά σε όλη την χώρα χωρίς να στερούν περιοχές από σημαντικές δυνατότητες λόγω έλλειψης χωρητικότητας. Αυτό δεν είναι πάντα «προσοδοφόρο» αλλά είναι απαραίτητο.

Χρήσεις δικτύων - Το Περιεχόμενο.

Αποφασιστικής σημασίας είναι η χρήση των δικτύων, αυτό που έχει επικρατήσει να λέγεται "το περιεχόμενο". Στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται, ως παράδειγμα, τόσο η τεχνολογία που χρειάζεται για να αναπαραχθεί ένα ηλεκτρονικό βιβλίο, όσο και το λογοτεχνικό κείμενο το οποίο αναπαράγεται. Διακρίνουμε τρεις γενικές κατηγορίες χρήσεων ή "περιεχομένου" με διαφορετικά η καθεμία χαρακτηριστικά:

- "Περιεχόμενο" εστιασμένης χρήσης. Περιλαμβάνει εφαρμογές που συνδέουν επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου μεταξύ τους (π.χ. τράπεζες, ναυτιλιακά γραφεία, τουριστικούς οργανισμούς), ή προμηθευτές με τους πελάτες τους. Γενικότερα, περιεχόμενο που ενδιαφέρει μία συγκεκριμένη κοινότητα, όπως η ερευνητική ή η ακαδημαϊκή.

Σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη χρήσεων σε αυτή την κατηγορία θα πρέπει να παίξουν επαγγελματικοί οργανισμοί, όπως τα επιμελητήρια, όχι μόνο για την πληροφόρηση των μελών τους αλλά, σε συνδυασμό με δημόσιους φορείς, καθώς και για την εξασφάλιση κοινών συμβάσεων και προδιαγραφών όπου αυτές συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα των μικρο-μεσαίων επιχειρήσεων.

- Περιεχόμενο πλατιάς χρήσης. Περιλαμβάνει υπηρεσίες προς τον πολίτη, τον καταναλωτή, όπως πληροφορίες για την ενημέρωση και προστασία τους, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, διάφορες εφαρμογές ηλεκτρονικής ψυχαγωγίας, παιδαγωγικά προγράμματα κλπ. Ιδιαίτερο ρόλο σε αυτήν την κατηγορία παίζουν και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης που αναπόφευκτα θα μετασχηματιστούν σε όλο τον κόσμο.
- Περιεχόμενο «κοινής ωφελείας». Χαρακτηρίζεται από εφαρμογές στην υγεία, στο περιβάλλον, στην παιδεία ή στην πολιτιστική κληρονομιά.

Αυτές οι χρήσεις διαπλέκονται σε κάποιο βαθμό η μία με την άλλη. Χρονικά θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα αφενός σε εκείνες τις εφαρμογές που αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα, αφετέρου συνεισφέρουν στην δημιουργία κρίσιμης μάζας που να διευκολύνει τις απαραίτητες επενδύσεις σε δίκτυα.

Τα Μέσα Πρόσβασης.

Για την χρησιμοποίηση των δικτύων είναι απαραίτητη η διαθεσιμότητα στον ιδιώτη ή στην μικρομεσαία επιχείρηση των μέσων επικοινωνίας με αυτά (π.χ. προσωπικός

υπολογιστής, τηλεφωνική γραμμή και κατάλληλο λογισμικό) καθώς και η ύπαρξη στο δίκτυο «σημείων σύνδεσης» (το «τηλέφωνο» που παίρνουμε για να επικοινωνήσουμε με τον υπόλοιπο κόσμο). Ούτε το ένα ούτε το άλλο είναι σήμερα διαθέσιμο στο πλατύ κοινό ώστε να δημιουργηθεί η απαιτούμενη «κρίσιμη μάζα» χρηστών. Χρειάζεται δράση σε τρία επίπεδα:

- Δημιουργία «κέντρων διαθέσιμου υλικού», όπου ο καθένας να μπορεί να χρησιμοποιήσει το κατάλληλο υλικό για τον σκοπό του, είτε αυτός ο σκοπός είναι επαγγελματικός, εκπαιδευτικός, η αναψυχής. Αυτό επιτρέπει την δυνατότητα χρήσης χωρίς ατομική επένδυση του ενδιαφερομένου. Έτσι εξασφαλίζεται το ενωρίτερο δυνατόν η "κρίσιμη μάζα χρηστών", η οποία με τη σειρά της θα δικαιολογεί περαιτέρω επενδύσεις.
- Δημιουργία σημείων σύνδεσης με την απαραίτητη χωρητικότητα *τουλάχιστον* σε κάθε νομό της χώρας. Αυτό επιτρέπει την σύνδεση στο δίκτυο όλων, χωρίς την επιβάρυνση υπεραστικών τελών για την χρήση του δικτύου.
- Παροχή υποστήριξης και τεχνογνωσίας σε όσους θέλουν να χρησιμοποιήσουν το δίκτυο, ιδίως σε σχέση με τα κέντρα διαθέσιμου υλικού.

5. Πλαίσιο Εφαρμογής

Για μας πρωταρχικό αξίωμα στην προώθηση της κοινωνίας της πληροφορίας όσον αφορά την υποδομή της είναι ότι:

Πρέπει να αποφευχθεί η δημιουργία μιάς κοινωνίας δύο ταχυτήτων, με «πολίτες Α και Β κατηγορίας», ανάλογα με την δυνατότητα πρόσβασής τους στα δίκτυα της πληροφορίας, στην γνώση και στις αγορές που ανοίγουν.

Σ' αυτό βασίζεται σε μεγάλο βαθμό ένα πλαίσιο εφαρμογής που θα προσδιορίζει τους συμπληρωματικούς ρόλους που έχουν να παίξουν ο δημόσιος και ο ιδιωτικός τομέας στην επίτευξη των στόχων.

Ο Ιδιωτικός Τομέας

Ο ιδιωτικός τομέας, φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις, μπορεί να :

- Επενδύει στην υποδομή
- Χρησιμοποιεί την υποδομή
- Παρέχει πληροφορίες και υπηρεσίες μέσω της υποδομής,
- Παρέχει καινοτομίες στην ίδια την υποδομή.

Ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα είναι κεντρικός στην επιτυχία της κοινωνίας της πληροφορίας με δύο τρόπους:

- ως εκφραστής των αναγκών, την ικανοποίηση των οποίων θα κληθεί να χρηματοδοτήσει ο ίδιος ως καταναλωτής,
- ως επενδυτής στην υποδομή από την οποία θα αποκομίσει το κέρδος της παροχής υπηρεσιών ή καινοτομίας.

Η κοινωνία της πληροφορίας μπορεί να αποτελέσει τον καταλύτη για ένα ποιοτικό άλμα στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων αλλά και στην ποιότητα ζωής των πολιτών.

Ο Δημόσιος Τομέας

Ο ρόλος του δημόσιου τομέα είναι πολυσχιδής. Πέραν από δραστηριότητες ανάλογες του ιδιωτικού (χρήση υποδομής, παροχή πληροφοριών), έχει να επιτελέσει έργο στρατηγικής σημασίας. Χωρίς αυτόν δεν είναι δυνατόν να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την εξέλιξη της υποδομής σε όφελος *όλων των πολιτών* και να αποφευχθεί ο κίνδυνος της κοινωνίας δύο ταχυτήτων. Αυτό σημαίνει :

- Μέριμνα για την διαλειτουργικότητα (interoperability) των στοιχείων της υποδομής
- Μέριμνα για την ευρεία συνδεσιμότητα και διαθεσιμότητα (connectivity) των

στοιχείων της υποδομής σε όλη την χώρα.

- Εγγύηση υγιούς ανταγωνισμού, με την διαφύλαξη της ύπαρξης εναλλακτικών λύσεων και την αποφυγή μονοπωλιακών καταστάσεων.
- Θέσπιση νομοθετικού πλαισίου δράσης που θα σταθμίζει την ανάγκη κέρδους ενώ ταυτόχρονα θα εξασφαλίζει την δίκαιη ανταμοιβή της πνευματικής δημιουργίας και την προστασία του πολίτη.
- Μέριμνα για δράσεις που αν αφεθούν στις δυνάμεις της αγοράς κινδυνεύουν:
 - Να μην πραγματοποιηθούν
 - Να γίνουν καθυστερημένα
 - Να γίνουν χωρίς κατάλληλα κατανομημένο όφελος.

Τα ενεργητικά αυτά μέτρα πλαισίωσης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας θα πρέπει να πλαισιώνονται από ενέργειες στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και της πολιτισμικής και κοινωνικής δράσης, απαραίτητα για την ευέλικτη προσαρμογή των πολιτών στην κοινωνία της πληροφορίας.

6. Δέσμη Δράσεων για την Κοινωνία της Πληροφορίας

Η προσπάθεια για την κοινωνία της πληροφορίας είναι πολυεπίπεδη και απαιτεί την συντονισμένη κινητοποίηση πληθώρας κοινωνικών και οικονομικών εφεδρειών της κοινωνίας μας. Η επιτυχής ανταπόκριση στην πρόκληση αυτή προϋποθέτει την ανάδειξη της δημιουργικότητας από ενιαία στρατηγική σύλληψη, την εμφύσηση αποκεντρωμένων προσπαθειών από ενιαία και σφαιρική θεώρηση.

Μια επισκόπηση του τομέα σήμερα εμφανίζει πλήθος ασυντόνιστων ενεργειών, μια πληθώρα δέντρων που δεν αποδίδουν τα οφέλη που ένα δάσος εύκολα θα προσέφερε. Η οργάνωση και συστηματική αφομοίωση των ενεργειών που ήδη γίνονται ή είναι προγραμματισμένες σε ενιαίο και συνεκτικό σύνολο θα πρέπει να είναι η πρώτη και πλέον άμεση ενέργεια.

Ενιαία πολιτική αρχή

Για τον σκοπό αυτό είναι επιβεβλημένη η παρακολούθηση και συντονισμός των θεμάτων της κοινωνίας της πληροφορίας από ενιαία πολιτική αρχή. Η αρχή αυτή θα υπάγεται απ' ευθείας στον Πρωθυπουργό και θα είναι ένα από Υπουργούς αποτελούμενο ολιγομελές και ευέλικτο όργανο.

Λόγω της κοινής πορείας των εξελίξεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα το όργανο αυτό θα πρέπει να βρίσκεται σε αντιστοιχία με το αντίστοιχο όργανο των Επιτρόπων που λειτουργεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αποτελείται από τους Επιτρόπους τους αρμόδιους για θέματα Βιομηχανίας, Τεχνολογίας, Τηλεπικοινωνιών, Οπτικοακουστικών Μέσων, Εσωτερικής Αγοράς, Ανταγωνισμού και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Στο όργανο αυτό θα μετέχουν Υπουργοί ή Εκπρόσωποί τους όταν παρίσταται ανάγκη για θέματα αρμοδιότητάς τους.

Με απόφαση του Πρωθυπουργού θα συγκροτείται το όργανο αυτό σε σώμα και θα ορίζεται ο υπεύθυνος για τον συντονισμό των εργασιών του.

Η αρχή αυτή θα στηρίζεται διοικητικά και επιστημονικά από τον οργανισμό που μνημονεύεται κατωτέρω στην πρώτη δράση. Μέχρι την ίδρυση του οργανισμού με την ίδια απόφαση θα συγκροτηθεί προσωρινά γραμματεία στήριξης του οργάνου.

Η πολιτική αυτή αρχή θα δρομολογήσει άμεσα εννέα δράσεις, που θα αποτελέσουν τον κορμό της Ελληνικής ανταπόκρισης στην κοινωνία της πληροφορίας.

Δράση 1: Δημιουργία αυτόνομου οργανισμού υποδομής της πληροφορικής.

Ο στόχος του οργανισμού αυτού θα είναι ο συντονισμός όλων των ενεργειών και δράσεων που αφορούν στην δημιουργία και χρήση της πληροφορικής υποδομής στον Ελληνικό χώρο και θα δρά ως καταλύτης/επενδυτής για τη δημιουργία των καταλλήλων προϋποθέσεων για την εκπλήρωση του στόχου.

Ο οργανισμός θα είναι υπεύθυνος για την εκκίνηση, παρακολούθηση και τον συντονισμό όλων των δράσεων που ακολουθούν, καθώς επίσης και όλων εκείνων των ενεργειών δημοσίων και ιδιωτικών φορέων, που αφορούν την κοινωνία της πληροφορίας.

Ειδικότερα ο οργανισμός αυτός θα ασχολείται:

- α. Με την σύνταξη ή ανάθεση μελετών που αφορούν στη δημιουργία της πληροφορικής υποδομής και τις διάφορες χρήσεις, εφαρμογές ή περιεχόμενο του δικτύου πληροφορικής υποδομής.
- β. Με την παροχή συμβουλευτικών και συντονιστικών υπηρεσιών σε φορείς του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα, όσον αφορά στις ενέργειες που οι φορείς αυτοί έχουν πρόθεση να προβούν σχετικά με την κοινωνία της πληροφορίας.
- γ. Με τη δημιουργία και παρακολούθηση της στρατηγικής επενδύσεων τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα σε εφαρμογές ή και στην ίδια την δημιουργία της πληροφορικής υποδομής.
- δ. Με τον συντονισμό και παρακολούθηση των έργων που ιδιωτικοί ή δημόσιοι φορείς εκτελούν στα πλαίσια της κοινωνίας της πληροφορίας.
- ε. Με τον σχεδιασμό και παρακολούθηση εκτέλεσης διαφόρων προδιαγραφών όσον αφορά στο τεχνικό, στο νομικό και στο θεσμικό πλαίσιο του δικτύου υποδομής και των εφαρμογών της κοινωνίας της πληροφορίας.

Ο οργανισμός θα λειτουργεί επομένως ως καταλύτης για την εξασφάλιση της απρόσκοπτης προόδου του συνολικού εγχειρήματος της κοινωνίας της πληροφορίας. Ο οργανισμός αυτός θα είναι αυτόνομος. Θα εκπροσωπούνται σ' αυτόν ο δημόσιος τομέας, ο επιχειρηματικός κόσμος, οι εργαζόμενοι και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας.

Δράση 2: Δημιουργία εθνικού "κορμού" υποδομής και κατάλληλη σύνδεσή του με το εξωτερικό.

Ο κορμός θα αποτελείται από ένα σύστημα συνδέσεων υψηλής

χωρητικότητα (2 έως 32 MBit) με μία τοπολογία πού να ευνοεί την μελλοντική δυνατότητα οικονομικής επέκτασης και σύνδεσης όλων των περιοχών της χώρας στον άξονα : Κρήτη - Καλαμάτα - Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Αλεξανδρούπολη. Η τελική αποσαφήνιση της χωροθέτησης θα γίνει από τον αυτόνομο οργανισμό της πρώτης δράσης συνεκτιμώντας τα επενδυτικά σχέδια του ΟΤΕ.

Ο κορμός θα συνδέεται με το εξωτερικό, προς τα δυτικά μέσω Ιωαννίνων με την Ιταλία, προς τα Βόρεια μέσω Βουλγαρίας και προς τα ΝοτιοΑνατολικά μέσω Κρήτης - Κύπρου - Μέσης Ανατολής.

Ειδικά στην περιοχή Αθηνών και Θεσσαλονίκης το καλώδιο υψηλής χωρητικότητας θα διέλθει κατά το μήκος είτε των δικτύων διανομής φυσικού αερίου ή ηλεκτρισμού είτε των γραμμών του μετρό δίνοντας την δυνατότητα σημείων πρόσβασης στο δίκτυο σε κάθε σημείο που επιλέγεται (πχ στάσεις του μετρό). Αυτό το δίκτυο πλατιάς περιοχής (Wide Area Network) θα προσανατολιστεί σε εφαρμογές υψηλής λειτουργικότητας. Ετσι θα δημιουργηθεί η κρίσιμη μάζα πού θα επιτρέπει τα οικονομικά πλεονεκτήματα των μεγάλων πόλεων να διαχέονται στην επαρχία μέσω τηλεπικοινωνιακών διασυνδέσεων.

Δράση 3: «Κυψέλες Πληροφόρησης" ή "Πληροφοροικίες" - εγκαθίδρυση ενός θεσμού για εύκολη πρόσβαση στα δίκτυα κάθε πολίτη.

Για να αποκτήσει πρόσβαση το πλατύτερο δυνατόν κοινό στο δίκτυο της πληροφορικής υποδομής δημιουργείται ο θεσμός της «Κυψέλης Πληροφόρησης" ή "Πληροφοροικίας", που υλοποιεί το "κέντρο διαθέσιμου υλικού"

Η "πληροφοροικία" είναι χώρος με τις τελειότερες δυνατές συνδέσεις με το δίκτυο της πληροφορικής υποδομής. Σκοπός η ταχεία παροχή υπηρεσιών του δικτύου σε όλους όσους δεν έχουν άλλη δυνατότητα πρόσβασης στο δίκτυο της πληροφορικής.

Δημιουργία πληροφοροικιών προβλέπεται γύρω από το μετρό της Αθήνας, στις κατά τόπους Νομαρχίες της Επικράτειας σε επιλεγμένες θέσεις υψηλής ζήτησης. Η πληροφοροικία θα έχει λειτουργική συνάφεια, με τα τεχνολογικά πάρκα και θα είναι το αποτέλεσμα στενής συνεργασίας του κράτους, των ΟΤΑ και ιδιωτικών φορέων. Αρχικά θα επιλεγεί ένας περιορισμένος αριθμός πιλοτικών εφαρμογών, όπου η προώθηση των πληροφοροικιών θα είναι ταχύτατη με στόχο την απόκτηση εμπειρίας γύρω από την εφαρμογή του θεσμού.

Οι χρήστες των πληροφοροικιών θα μπορούν να είναι : Οικονομικοί και

¹ Με τον όρο αυτό αποδίδεται ο αγγλικός νεολογισμός "cyberhomes".

κοινωνικοί φορείς, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεις, ο κάθε πολίτης. Ειδικότερα :

- η τοπική αυτοδιοίκηση θα συμμετέχει σε εθνικά και ευρωπαϊκά δίκτυα πληροφορικής, θα μπορεί να παρακολουθεί και να μετέχει ουσιαστικά σε αποφάσεις που λαμβάνονται σε άλλα κέντρα.
- τοπικοί φορείς θα παίρνουν και θα δίνουν πληροφορίες γύρω από την δραστηριότητά τους, προβλήματα που τους απασχολούν, πολιτιστικές εκδηλώσεις κλπ.
- επιχειρήσεις θα μπορούν να αποκτούν πληροφορίες τεχνικού/τεχνολογικού περιεχομένου ή να διεκπεραιώνουν υποθέσεις τους, με πελάτες, προμηθευτές, τράπεζες, το δημόσιο κλπ.
- συνδικαλιστικοί φορείς και ομάδες, θα παίρνουν και θα δίνουν πληροφορίες γύρω από την δραστηριότητα τους, συνδικαλιστικά προβλήματα, κλπ.
- απλοί πολίτες θα έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες αναψυχής, προστασίας του καταναλωτή, μικρές αγγελίες, πρόσβαση στην αγορά εργασίας, κλπ.

Το κέντρο βάρους αυτής της δράσης βρίσκεται στην προσφορά των υπηρεσιών του δικτύου σε μεγάλα τμήματα του πληθυσμού που δεν έχουν άλλες δυνατότητες πρόσβασης στο δίκτυο. Οι παροχές υπηρεσιών προβλέπεται να αξιοποιούνται και από ένα δυναμικό τμήμα της νέας γενιάς με ικανότητες στη χρήση της τεχνολογίας, που έτσι θα βρίσκουν προσοδοφόρα απασχόληση και θα συμβάλλουν στη γενική ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και της οικονομίας συνολικά.

Οι παραπάνω τρεις δράσεις αποτελούν ενότητα πρώτης προτεραιότητας γιατί πάνω σ' αυτές θα πρέπει να βασιστεί και η εφαρμογή ενός αριθμού έργων που ήδη ξεκινούν με χρηματοδότηση του ΕΠΕΤ II, αλλά και άλλων προγραμμάτων. Τα έργα αυτά αφορούν κυρίως την παροχή περιεχομένου σε αναζήτηση ενός δικτύου που θα τα διανείμει. Συνεπώς τα έργα μπορεί να εξετασθούν και ως «προικοδότηση» του κορμού. Ο βασικός κορμός και τα έργα του ΕΠΕΤ II καθώς και άλλων προγραμμάτων βρίσκονται σε μία συμπληρωματική σχέση.

Δράση 4: Δημιουργία ανεξάρτητης αρχής για την διασφάλιση συνταγματικών εγγυήσεων

Η ευρεία χρήση ηλεκτρονικών πληροφοριών και η μετάδοσή τους μέσω δικτύων θέτουν σειρά θεμάτων διασφάλισης θεμελιωδών συνταγματικών εγγυήσεων όπως η διασφάλιση του προσωπικού απορρήτου και της ιδιωτικής ζωής. Επεξεργασία και διακίνηση προσωπικών δεδομένων είναι απαραίτητη για την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών προς τον πολίτη σε τομείς όπως

η ιατρική περίθαλψη, η κοινωνική ασφάλιση, οι μεταφορές, η παροχή καταναλωτικών αγαθών, η εκπαίδευση, η ψυχαγωγία. Από την άλλη πλευρά, πληροφορίες σχετικές με την υγεία, την οικονομική κατάσταση, τις καταναλωτικές συνήθειες μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές επεμβάσεις στην ιδιωτική ζωή των πολιτών, ιδιαίτερα αν συνδυαστούν μεταξύ τους για σκοπούς άσχετους με εκείνους για τους οποίους συνελέγησαν.

Οι προϋποθέσεις για την επεξεργασία και χρήση προσωπικών πληροφοριών θα τεθούν από ειδικό νόμο, που θα προβλέπει και την θέσπιση ανεξάρτητης αρχής ελέγχου, κατά το πρότυπο των περισσότερων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανεξάρτητη λειτουργία της αρχής αυτής, καθησυχάζοντας δικαιολογημένους φόβους των πολιτών, θα μπορεί να εγγυηθεί την απρόσκοπτη πρόοδο της κοινωνίας της πληροφορίας.

Δράση 5: Συγκρότηση μόνιμης κοινοβουλευτικής επιτροπής για την κοινωνία της πληροφορίας.

Η κοινοβουλευτική αυτή επιτροπή θα παρακολουθεί τις εξελίξεις στην κοινωνία της πληροφορίας και θα γνωμοδοτεί σχετικά με τις κατευθύνσεις πολιτικής στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας.

Η επιτροπή θα υποστηρίζεται από τον αυτόνομο οργανισμό που θα παρέχει την απαραίτητη τεχνογνωσία και θα μπορεί να εισηγείται προτάσεις για υλοποίηση της κοινωνίας της πληροφορίας.

Δράση 6: Δίκτυο πληροφοριών για τις επιχειρήσεις.

Αντικείμενο αυτής της δράσης είναι η δημιουργία πληροφοριακής υποδομής σε υπηρεσίες προσανατολισμένες στις ανάγκες των επιχειρήσεων στον χώρο της βιομηχανίας, των υπηρεσιών και του εμπορίου. Οι τομείς αυτοί έχουν την δυνατότητα ταχύτερης αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων της πληροφοριακής υποδομής, ενώ η εξάπλωση των νέων τεχνολογιών σε αυτούς θα έχει πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην ανταγωνιστικότητα της παραγωγής και στην απασχόληση. Οι προσβάσεις στο δίκτυο αυτό μπορούν να αποτελέσουν και μέσα διείσδυσης σε ξένες αγορές, ιδίως Βαλκάνια, Μέση Ανατολή, Δυτ. Ευρώπη.

Μια πρώτη εφαρμογή θα περιλαμβάνει ένα δίκτυο βιομηχανικών προμηθευτών, ένα είδος ηλεκτρονικού χρυσού οδηγού, που θα επιτρέπει σε επιχειρήσεις την ηλεκτρονική πραγματοποίηση πλήθους συναλλαγών τεχνικής και οικονομικής μορφής.

Το κέντρο βάρους αυτής της δράσης εστιάζεται στην χρησιμοποίηση του δικτύου από τις επιχειρήσεις της χώρας για την προώθηση της ανταγωνιστικότητάς τους και την ανύψωση του τεχνολογικού επιπέδου και την διαπλοκή τους με το εξωτερικό.

Δράση 7: Ανοιγμα του δημόσιου στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες για συναλλαγές με το κοινό

Το άνοιγμα των συναλλαγών με το δημόσιο πρέπει να γίνει σταδιακά, ενώ ήδη υπάρχουν λειτουργίες που μπορούν εντός δωδεκαμήνου να προσφέρονται σε ηλεκτρονική μορφή. Ακόμα και τα πρώτα μικρά ανοίγματα όμως μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά στην δημιουργία κρίσιμης μάζας.

Ενέργειες που αναφέρονται στην εξυπηρέτηση των αναγκών των επιχειρήσεων ενδείκνυνται για πιλοτικές εφαρμογές, δεδομένου ότι:

- Απευθύνονται σε κοινό με πιο προηγμένη τεχνογνωσία
- Οποιαδήποτε βελτίωση στο δημόσιο τομέα θα έχει αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της παραγωγής. Θα αποπροσωποποιήσει τις επικοινωνίες και θα εξυγιάνει και επιταχύνει διαδικασίες.
- Θα αποκομιστούν έμμεσα οφέλη στον δημοσιονομικό εκσυγχρονισμό ελαχιστοποιώντας κατά το δυνατόν στρεβλωτικές δημοσιονομικές πρακτικές.

Δράση 8: Δημιουργία ενός Φόρουμ για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Η κοινωνία της πληροφορίας δημιουργεί εντελώς νέες συνθήκες και επηρεάζει ριζικά την μορφή διανομής της ενημέρωσης από τους φορείς που σήμερα χρησιμοποιούν την κλασική τυπογραφία και τα ηλεκτρονικά οπτικοακουστικά μέσα. Ταυτόχρονα, τα ΜΜΕ θα πρέπει να πρωτοστατήσουν στην δημιουργία ενημερωτικού αλλά και ψυχαγωγικού "περιεχομένου" για τις λεωφόρους πληροφόρησης.

Η ποιοτική αλλαγή στον σημερινό ρόλο των ΜΜΕ θέτει σημαντικά ερωτήματα που δεν πρέπει να παραμείνουν αναπάντητα ή η απάντηση να "προκύψει" χωρίς ανοικτή συζήτηση. Ελλειψη απάντησης μπορεί να συμβάλλει στην δημιουργία κοινωνίας δύο ταχυτήτων - των ενημερωμένων και αυτών που δεν μπορούν να ενημερωθούν. Τα ερωτήματα που τίθενται έχουν φύση κοινωνική (πρόσβαση), οικονομική (τιμολόγηση της πληροφορίας), νομική (προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και των δικαιωμάτων του πολίτη) και πολιτική (εξασφάλιση του πλουραλισμού στην πληροφόρηση).

Είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός Φόρουμ που να επισημαίνει τα ερωτήματα και να επιχειρεί να δώσει απαντήσεις προς τους φορείς λήψης αποφάσεων. Μόνο έτσι θα εξασφαλιστεί η ευρύτερη δυνατή συναίνεση και μέσω αυτής η ταχεία πρόοδος στην κοινωνία της πληροφορίας. Αρχή μπορεί να γίνει με την δημιουργία στρογγυλής τραπέζης που να καταλήξει σε ένα «έτος επικοινωνίας» με δημόσιες συζητήσεις που να στηρίζουν τις όποιες συστάσεις για δράση.

Ήδη το νομοσχέδιο που έχει επεξεργασθεί το Υπουργείο Τύπου και Μ.Μ.Ε. για τη ραδιοτηλεόραση ενθαρρύνει την εισαγωγή της νέας τεχνολογίας και διαμορφώνει την νομική υποδομή που είναι αναγκαία για την υποδοχή τεχνολογικών εξελίξεων και εξελίξεων στη μορφή του ραδιοτηλεοπτικού προγράμματος, οι οποίες συνδέονται με το στόχο της ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ (δορυφορική μετάδοση, παθητική και ενεργητική καλωδιακή τηλεόραση, διάφορες μορφές συνδρομητικής τηλεόρασης κ.ά.).

Δράση 9: Πιλοτικές εφαρμογές κοινωνικής ωφέλειας.

Εφαρμογές που αποδίδουν στην ευρύτερη κοινωνία βρίσκονται ήδη υπό ανάπτυξη στα πλαίσια του ΕΠΕΤ και άλλων προγραμμάτων. Προτείνεται, για την εξασφάλιση οικονομιών κλίμακος να εστιαστεί πρόσθετη προσπάθεια ανάπτυξης και εφαρμογής σε πρώτη φάση σε *δύο* τομείς:

- Υγεία
- Παιδεία και Επαγγελματική Κατάρτιση

Ο τομέας της υγείας επιλέγεται λόγω της οικονομικής και κοινωνικής σημασίας του που οδηγεί σε άμεσες δυνατότητες αξιοποίησης του δυνητικά μεγάλου όγκου ηλεκτρονικών συναλλαγών. Οι δημογραφικές εξελίξεις θα αυξήσουν διαχρονικά τα ήδη μεγάλα και σχετικά εύκολα υλοποιήσιμα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη.

Ο τομέας της παιδείας επιλέγεται γιατί πρέπει άμεσα να αρχίσουμε να προσαρμόζουμε το ανθρώπινο δυναμικό για τις νέες ανάγκες. Οι ενέργειες μας πρέπει να αρχίζουν από το δημοτικό και να φθάνουν έως την συνεχή μετεκπαίδευση. Ήδη από την βαθμίδα των δημοτικών σχολείων πρέπει: η κοινωνία της πληροφορίας, η υποδομή της και οι παραγωγικές σχέσεις που προκύπτουν να αποτελούν μέρος του σχολικού προγράμματος. Πειραματικά, σε έναν αριθμό σχολείων και για τουλάχιστον 6 χρόνια, το μάθημα που τους αντιστοιχεί να γίνεται από κοινού σε δυο τάξεις διαφορετικών πόλεων με σύνδεση audio/video μεταξύ τους.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ο μέγιστος δυνατός αριθμός προσώπων που μπορούν να αξιοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες. Πολλά από τα προγράμματα αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού που περιλαμβάνονται στο Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης έχουν ακριβώς αυτό τον στόχο.

Συμπέρασμα:

Η Ελληνική Στρατηγική στην Κοινωνία της Πληροφορίας: Εργαλείο για την απασχόληση, την ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής.

Η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται σε ιστορικής σημασίας καμπή: Η παραγωγή είναι ακόμη δομημένη με γνώμονα το χαμηλό εργατικό κόστος, ενώ τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα αποκτώνται με βάση την τεχνολογική υπεροχή. Αποτέλεσμα, η εδραίωση του σκληρού πυρήνα διαρθρωτικής ανεργίας.

Η οικοδόμηση μιας αναπτυξιακής τροχιάς που μπορεί να εγγυηθεί σταθερές, μόνιμες και καλά αμοιβόμενες θέσεις εργασίας, μπορεί να γίνει με την αξιοποίηση της λογικής της νέας τεχνολογικής επανάστασης, της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Οι οικονομικοί όροι βάσει των οποίων θα γίνει η κατανομή της ευημερίας τον 21^ο αιώνα είναι ήδη ορατοί. Η ψηφιακή τεχνολογία απελευθερώνει ανθρώπινες δυνατότητες στην παραγωγή, χρήση, μεταφορά και αξιοποίηση της πληροφορίας, καθιστώντας την γνώση τον αποφασιστικό παράγοντα επιτυχίας. Νέα προϊόντα, νέες αγορές, νέες βιομηχανίες θα μορφοποιήσουν την σκακιέρα του επόμενου αιώνα με όρους ριζικά διαφορετικούς.

Το ερώτημα που τίθεται δεν είναι αν θα συμμετάσχουμε στην Κοινωνία της Πληροφορίας, αλλά πότε και με ποιούς όρους. Η γρήγορη προσαρμογή αμείβεται με μερίδιο στις νέες αγορές, ισχυρότερη θέση στον νέο διεθνή καταμερισμό εργασίας ως κόμβος των δικτύων πληροφόρησης και άλλα αναπτυξιακά οφέλη. Καθυστέρηση συνεπάγεται μόνιμη υστέρηση στην παραγωγή, εδραίωση της ανεργίας και μειωμένο διεθνές κύρος ως παραφυάδα περιφερειακής, σημασίας, απειλή απώλειας όσων σήμερα θεωρούνται ως κεκτημένοι βαθμοί ανάπτυξης.

Οι οιωνοί για επιτυχία της Ελλάδας στην κούρσα προς την Κοινωνία της Πληροφορίας είναι αρκετά ευνοϊκοί. Η νέα τεχνολογία περιορίζει τα μειονεκτήματα του μικρού μεγέθους και της απόστασης από τα κέντρα αποφάσεων και από τις αγορές. Τέλος, η γνώση ως ο αποφασιστικός συντελεστής παραγωγής καθιστά την ποιότητα, εφευρετικότητα και ευελιξία του ανθρώπινου δυναμικού ως τον κυρίαρχο παράγοντα επιτυχίας.

Για να επιτύχουμε το στοίχημα και για να αξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας, χρειάζεται πολύπλευρη δράση, σε τρεις άξονες:

- Στην ανάπτυξη της υποδομής της πληροφορίας και τη συμβολή της στην ανάπτυξη της οικονομίας και στην απασχόληση
- Στην ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας, στην διάνοιξη νέων δυνατοτήτων για τους πολίτες και στη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους σ' αυτήν
- Σε μια νέα ποιότητα και οργάνωση ζωής.

Η απόδοση και τα οφέλη αυτού του έργου θα προκύπτουν συνεχώς καθώς αυτό εκτελείται. Οι ενέργειές μας πρέπει να στοχεύουν σε τέσσερα χρονικά ορόσημα - στόχους:

1. Να περιορίσουμε το χάσμα ανάμεσα σε εμάς και τους εταίρους μας στη χρήση ανεπτυγμένης υποδομής της πληροφορίας στα επόμενα δέκα (10) χρόνια.
2. Σημαντικό τμήμα των ελληνικών επιχειρήσεων να έχει την δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στις αγορές που συνδέονται με την υποδομή της πληροφορίας σε δεκαπέντε (15) χρόνια.
3. Όλο και περισσότερες οικογενειακές μονάδες να έχουν την δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στην υποδομή της πληροφορίας μέσα σε δεκαπέντε (15) χρόνια.
4. Το μεγαλύτερο τμήμα των συναλλαγών με τον δημόσιο τομέα να μπορούν να γίνουν ηλεκτρονικά μέσα σε δεκαπέντε (15) χρόνια.

Εχουμε μια συνολική στρατηγική για την επίτευξη αυτών των στόχων και το πέρασμα της Ελλάδας στον 21ο αιώνα.

Η στρατηγική αυτή περιλαμβάνει την δημιουργία εκτεταμένης υποδομής στην Ελλάδα για την Κοινωνία της Πληροφορίας με εξόδους προς Βαλκάνια, Μέση Ανατολή, Δ. Ευρώπη. Προβλέπει την συμμετοχή δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και αφορά ευρύτατες διαστρωματώσεις χρηστών - κράτους, επιχειρηματικών φορέων, απλών πολιτών. Συγχρόνως δίνει την δυνατότητα για πολλαπλές παράλληλες εφαρμογές που μπορούν να αγκαλιάσουν ολόκληρη την ελληνική κοινωνία, να αλλάξουν την φυσιογνωμία της, να μετατρέψουν την πρόκληση σε συγκεκριμένες δράσεις.

Η στρατηγική αυτή περιλαμβάνει άμεσα την προώθηση εννέα δράσεων, που θα αποτελέσουν τον κορμό της ελληνικής ανταπόκρισης στην κοινωνία της πληροφορίας.

- Δράση 1:* Δημιουργία αυτόνομου οργανισμού υποδομής της πληροφορίας
- Δράση 2:* Δημιουργία εθνικού "κορμού" υποδομής και κατάλληλη σύνδεσή του με το εξωτερικό.
- Δράση 3:* "Κυψέλες Πληροφόρησης" ή "Πληροφοροικίες" - εγκαθίδρυση ενός θεσμού για εύκολη πρόσβαση στα δίκτυα κάθε πολίτη
- Δράση 4:* Δημιουργία ανεξάρτητης αρχής για την διασφάλιση συνταγματικών εγγυήσεων.
- Δράση 5:* Συγκρότηση μόνιμης κοινοβουλευτικής επιτροπής για την Κοινωνία

της Πληροφορίας.

Δράση 6: Δίκτυο πληροφοριών για τις επιχειρήσεις

Δράση 7: Άνοιγμα του δημοσίου στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες για συναλλαγές με το κοινό

Δράση 8: Δημιουργία ενός Φόρουμ για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Δράση 9: Πιλοτικές εφαρμογές κοινωνικής ωφέλειας.

Για την υλοποίηση αυτής της στρατηγικής θα θεσμοθετηθεί πολιτική αρχή που θα είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και την εποπτεία εφαρμογής των πολιτικών δράσεων ή όσων αποφασισθούν στην συνέχεια.